

SIGTUNA KOMMUN
kontaktcenter@sigtuna.se

2023-12-28

1 (19)

Dnr SI 2023:7055

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning av anpassad
grundskola vid Regnbågens skola
i Sigtuna kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Regnbågens skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Regnbågens skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att rutiner, arbetssätt och ansvarsfördelning kontinuerligt tydliggörs så att de är välkända för alla som arbetar på skolan och att rektorn följer upp att dessa efterlevs.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn upprättar en tydlig och sammanhållen planering där även studie- och yrkesvägledares kompetens ingår, så att samtliga elever får utökade förutsättningar att delta i samhällslivet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen systematiskt och långsiktigt arbetar för att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2024-11-08** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:7055) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn gör bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls utifrån uppföljning och analys. Rektorn genomför utifrån bedömningen förbättringsåtgärder och fattar beslut om resursfördelning. Rektor ser till att undervisande lärare och övrig personal har den kompetens som krävs men det framkommer dock att rektorn inte tillräckligt tydligt leder och organiserar det pedagogiska arbetet.

Rektorn leder och styr skolans utveckling genom uppföljning, analys och vidtar relevanta förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar elevernas kunskapsutveckling och trygghet samt följer upp undervisningens genomförande. Rektorn genomför uppföljningar via mitterminskonferenser där elevernas sociala utveckling liksom kunskapsutveckling följs upp och analyseras på individ- och gruppnivå. På de veckovisa klasskonferenserna, som mentorerna håller i, följs elevernas progression upp löpande. Lärare och elevassistenter som arbetar kring varje klass deltar vid klasskonferenserna liksom vid vissa tillfällen även rektorn eller biträdande rektorn. Även elevernas omdömen och betyg utgör vid terminsslut underlag för uppföljning och efterföljande analys. Det framkommer av lärarintervjun att rektorn presenterat kunskapsresultaten på en övergripande nivå på en arbetsplatsträff, men att lärarna mest har inblick i den egna klassens resultat. I intervju med rektorn framkommer att rektorn och biträdande rektor analyserat resultaten på skolnivå och de konstaterar att majoriteten av

eleverna når sina mål och om elever inte når sina mål beror det på andra faktorer än undervisningen. Det framgår också att cirka 80 procent av eleverna på skolan läser ämnesområden och att rektorn anser det svårt att göra jämförelser mellan klasser beroende på bland annat elevernas olika nivåer. Det framkommer av intervju med huvudmannen att ett utvecklingsarbete initierats med rektorn bland annat för att få till en mer utvecklad sammanställning kring elevernas progression.

Av huvudmannen inskickat underlag framkommer att skolan använder sig av en digital lärplattform för anpassad grundskola som ett verktyg för dokumentation och uppföljning, exempelvis för skriftliga individuella utvecklingsplaner och pedagogiska planeringar. Vad gäller rektorns uppföljning av trygghet används kommunens enkät riktad mot vårdnadshavare. Rektorn får även en bild av elevers trygghet via mitterminskonferenser, klasskonferenserna, klassrumsbesök och i spontana samtal med lärarna. Dock framkommer att en övergripande bild av elevernas röster saknas och att en elevenkät som passar elevgruppen håller på att utarbetas av skolan. Rektorn följer även upp undervisningens kvalitet, genomförande och förutsättningar genom skolans utvecklingsgrupp där bland annat förstelärare och utvecklingsledare ingår, och via lektionsobservationer. Av lärarintervju framkommer att både rektorn och biträdande rektorn har varit på lektionsbesök och att lärare fått återkoppling på medarbetarsamtalet. Rektorn uppger att det överlag är en god kvalitet på undervisningen och att lärare, utifrån den stora skillnaden mellan elevgruppernas nivåer, möter de behov som finns.

Av granskningen framgår vidare att rektorn utifrån uppföljning och analys beslutar om förbättringsåtgärder och fördelar resurser på ett sätt som möter de behov som finns på skolan. I intervju uppger vissa lärare att rektorn är lyhörd för de behov av resurser som lärare lyfter till rektorn. Ett exempel på resurstilldelning som rektorn nyligen gjort är att tillsätta fler vikarier då det under en period funnits behov av fler vuxna i klassrummet. Ändå upplever vissa lärare att situationen fortsatt kan vara utmanande med för lite personal. Av intervju med elevhälsan och huvudmannen framkommer att de anser att rektorn behöver prioritera resurser, främst specialpedagog, men även organisation kring elevhälsan. Rektorn uppger vid intervju att rekrytering av specialpedagog är på gång och att resursfördelning diskuteras i utvecklingsgruppen och med huvudmannen. Det framkommer vidare att rektorn gjort en uppföljning av föregående läsårs enhetsmål för verksamheten och utifrån det prioriterat insatser för innevarande läsår. Bland annat såg rektorn i sin uppföljning att målen vad gäller arbetet med värdegrunden och arbetet med likvärdig bedömning endast delvis var uppnådda. Rektorn har därför beslutat om ett fortsatt arbete.

Rektorns ledning och organisation av verksamheten är till viss del otydlig

Av granskningen framkommer att rektorn organiserar för att lärmiljön ska vara flexibel för eleverna men att det finns vissa svårigheter med att skapa en tillgänglig fysisk och pedagogisk miljö. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det finns möjlighet till flexibilitet för elever att läsa både ämnen och ämnesområden eller att byta däremellan om det behovet finns. I flera av klasserna går elever som läser ämnen och ämnesområden tillsammans. För att säkerställa att eleverna ges en undervisning på rätt nivå och enligt rätt kursplan gör lärare kontinuerligt bedömningar av elevernas förmågor och för bedömningar vidare till rektorn. Dock uppger lärare i intervju att det kan vara svårt att få rätt förutsättningar för gruppansättningar då grupperna sätts samman utifrån en praktisk organisation, även om hänsyn tas till elevers sociala behov. Även rektorn uppger att skolan inte kan tillgodose de elever som läser ämnen, och som har förmåga att nå längre om de får läsa tillsammans, eftersom underlaget av elever styr indelningen av grupper. Vidare framgår att skolan är nybyggd och till stora delar har ändamålsenliga lokaler. Exempelvis beskriver rektorn att det finns specialanpassade lokaler med flexibelt klassrum utifrån behovet hos elever. Dock framkommer i intervjuer med rektorn, lärare och elevassistenter att det har blivit trångt i lokalerna med för många elever i klasserna. Rektorn har därför initierat ett möte med en lokalstrateg hos huvudmannen för att hitta bättre lösningar så att eleverna kan få rätt förutsättningar för undervisningen.

Granskningen visar att rektorn arbetar för en långsiktigt god kompetensförsörjning. I intervju med rektorn framgår att lärarna används i undervisningen utifrån sin kompetens. I intervju uppger rektorn och flera lärare att det finns möjligheter till kompetensutveckling och för närvarande pågår kollegialt lärande i arbetslaget under ledning av förstelärare utifrån litteratur om anpassad grundskola. Två lärare ska studera till speciallärare och en lärare läser in behörighet vilket huvudmannen ger förutsättningar för. En lärare ska påbörja en universitetsutbildning i bedömningsfrågor på deltid. Flera lärare uppger att rektorn brukar tillgodose önskemål om vidareutbildning av olika slag. I intervju med huvudman och rektorn framkommer att det finns ett utbildningspaket för elevassistenter och att en person från den centrala elevhälsan har haft utbildning på studiedagar för elevassistenter bland annat kring elever med autism. Vissa lärare och elevassistenter uppger dock att det finns behov av mer kompetensutveckling, exempelvis i tecken som stöd.

Av granskningen framgår vidare att rektorns pedagogiska ledning och organisation till viss del är otydlig. Av inskickat underlag framgår att det finns en tydlig mötesorganisation där exempelvis samverkan och kollegialt lärande sker. I intervju skiljer sig dock personalens uppfattning åt huruvida roller, rutiner och arbetssätt på

skolan är tydliga. Vissa lärare uppger att rektorns ledarskap kan bli tydligare, exempelvis kring beslutsfattande och rollfördelning. Vidare uppger representanter för elevhälsan att de inte fått information om rutiner och roller då de relativt nyligen började arbeta på skolan. De efterfrågar även mer struktur kring elevhälsans gemensamma arbete så att det blir tydliggjort hur arbetsprocessen ser ut. En otydlighet som också framkommer av intervjuer med elevhälsan är information kring organiseringen av klasser inför terminsstart. Rektorn och vissa lärare uppger dock att roller på skolan är tydliga och att rutiner finns nedskrivna i ett dokument, både analogt och digitalt samt att mötesanteckningar från olika möten finns att tillgå digitalt. Av inskickat underlag framkommer att skolan nyligen skapat en arbetsbeskrivning för elevassistenter och en introduktionsplan för nyanställda. Det framkommer dock av intervjuer med lärare, elevassistenter och elevhälsa att det inte finns tillräcklig tid för introduktion av nyanställda.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att rutiner, arbetssätt och ansvarsfördelning kontinuerligt tydliggörs så att de är välkända för alla som arbetar på skolan och att rektorn följer upp att dessa efterlevs.

Skolinspektionens granskning visar att rektorns pedagogiska ledning och organisation delvis är otydlig, exempelvis kring beslut, rutiner och arbetsprocesser.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn regelbundet tydliggör rutiner, arbetssätt och ansvarsfördelning för alla som arbetar på skolan. Det behöver lämpligtvis ske både muntligt och dokumenteras skriftligt så det går att gå tillbaka till vid behov. Rektorn behöver också följa upp att rutiner, arbetssätt och ansvarsfördelning efterlevs och att all personal tar sitt ansvar som det är tänkt utifrån sin roll. Om rektorn upptäcker att det inte efterlevs behöver rektorn undersöka vad det beror på och göra eventuella förändringar eller ytterligare förtydliganden. Det är viktigt att rutiner, arbetssätt och ansvarsfördelning är tydligt för all personal för att skolan till exempel ska klara ett rektorsbyte eller att andra nyckelpersoner byts ut.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen är stimulerande för eleverna och består av en variation av innehåll och arbetssätt. Undervisningen bedrivs på en för eleverna lämplig nivå som bidrar till motivation och progression. Eleverna får ett aktivt lärarstöd i undervisningen och har tillgång till individanpassade hjälpmedel. Vidare är undervisningen strukturerad med syfte och mål och eleverna får lära och samarbeta i grupp.

Undervisningen är varierad och stimulerande och eleverna ges ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet med olika typer av aktiviteter och uppgifter i undervisningen så att det blir variation och balans vilket bidrar till att motivera eleverna. Vid observationer framkommer att eleverna på olika sätt får variation i uppgifter såsom att lyssna på läraren, arbeta i grupp och individuellt och använda olika arbetssätt liksom konkret material. Samtidigt finns en balans i undervisningen så att variationen sker i ett logiskt flöde på lektionen med en röd tråd i arbetet. Det framkommer också i lärarintervjun att lärarna utifrån elevernas behov hittar en balans mellan variation av nya uppgifter och repetition. Även i intervju med elevassistenterna framkommer exempel på variation i undervisningen så som att eleverna ser på pedagogisk film eller får gå fram till tavlan och genomföra olika uppgifter. Ibland har elever lektioner utomhus i naturen och varje dag tar eleverna en pedagogisk promenad. Vidare framgår av granskningen att lärarna individanpassar elevers uppgifter för att nivån ska vara lämplig och bidra till progression och motivation för skolarbetet. Exempelvis arbetar vissa elever självständigt utifrån ett bildstöd med en skrivuppgift medan andra elever får hjälp med delar av arbetet av en elevassistent. Lärare uppger även att de utmanar eleverna genom att de får göra egna val utifrån den individuella nivån de befinner sig på. Det kan handla om val av aktivitet för hela gruppen eller val av individuell uppgift.

Av granskningen framgår vidare att lärarna ger ett aktivt lärarstöd så att eleverna kommer igång med sitt skolarbete, förstår uppgifterna och bibehåller sitt engagemang. Att eleverna får kontinuerlig hjälp i sitt skolarbete av personalen blev tydligt under de lektioner som observerades. Både lärare och elevassistenter gav enskilt stöd till elever under tiden de arbetade med sina uppgifter och eleverna visade generellt engagemang i och fokus på skolarbetet både under lärarens genomgång och under själva arbetet med uppgifterna. Lärare förklarar även saker på olika sätt, exempelvis begrepp, och fångar elevernas uppmärksamhet med individanpassade frågor under lektionen. I intervju berättar lärare och elevassistenter att de aktivt tar tillvara elevernas lärande under hela skoldagen, exempelvis i samling, vid av- och påklädning eller promenad.

Vidare framgår av granskningen att personalen använder individanpassade hjälpmedel i undervisningen. I observationer och intervjuer framkommer att personalen känner till elevernas behov väl och anpassar hjälpmedlen. Det finns tillgång till hjälpmedel såsom lärplattor, skärmar, tidshjälpmedel och bildstöd. Rektorn uppger att skolan tar hjälp och stöd av specialpedagogen, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Habiliteringen för att hitta relevanta hjälpmedel. Lärare och elevassistenter använder även konkret material som exempelvis pengar att räkna med eller andra föremål. Personalen använder bilder och tecken för att förtydliga kommunikationen.

Undervisningen är strukturerad och eleverna får lära och samarbeta i grupp

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur som är välkänd för eleverna. Lärare och elevhälsan beskriver i intervju att det finns en tydlig struktur som alla lärare använder sig av, exempelvis startas och avslutas varje dag med en samling. Av observerade lektioner framgår denna struktur där läraren går igenom dagen eller lektionen med eleverna med bildstöd och tecken. Det framgår att strukturen är viktig för eleverna då den skapar trygghet och förståelse av dagen och det som eleverna ska lära sig på lektionen. Vissa lärare uppger att de vid dagens slut har en utvärdering med eleverna kring hur dagen varit och vad som gått bra och mindre bra.

Av granskningen framgår vidare att lärare förklarar syftet med undervisningen på ett tydligt sätt för eleverna. Elever berättar i intervju att de har tydliga mål för sitt lärande och att lärarna ibland pratar med dem om varför de ska lära sig olika saker. Lärare säger att de vid starten av ett nytt område brukar prata om vad eleverna ska lära sig och varför och att alla elever har sina individuella utvecklingsmål synliga på bänken för att både elev och personal ska veta vad eleven just nu arbetar mot.

Granskningen visar att eleverna har goda möjligheter att samarbeta och lära tillsammans utifrån sina individuella förutsättningar. Av intervjuer med lärare

framkommer att det finns gemensamma gruppaktiviteter som är återkommande, såsom morgonsamlingen där eleverna tränar samspel i helgrupp genom att bland annat lyssna på varandra, våga prata i grupp och vänta på sin tur. Eleverna får även arbeta i par eller mindre grupp. Vid observationer framkom att eleverna möter varandra i sitt lärande och tränar samarbete exempelvis genom att spela spel tillsammans eller genom ett grupparbete som handlade om matematik. Elevassistenter beskriver att när eleverna exempelvis spelar kortspel tillsammans så tränar de turtagning och att lyssna på andra, men att eleverna behöver vuxenstöd i samspelet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan arbetar aktivt för att eleverna ska känna sig trygga. I arbetet ingår till viss del social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Trygghetsarbetet bygger på kartläggning och analys som leder till utvecklingsåtgärder och som syftar till att bidra till elevernas trygghet. Vidare har skolan ett aktivt arbete för att gynna elevernas deltagande i samhällslivet men som endast delvis är planerat. Studie- och yrkesvägledaren deltar sällan i arbetet.

Skolan arbetar aktivt med elevernas trygghet men social gemenskap utanför den egna gruppen är endast delvis inkluderat i det arbetet

Granskningen visar att skolan har ett aktivt arbete med att skapa trygghet för eleverna. Skolan kartlägger elevernas upplevda trygghet inför utvecklingssamtal, i hälsosamtal och via en enkät där vårdnadshavare får svara på frågor om bland annat elevernas trygghet. Rektorn får även en bild av elevernas trygghet via klasskonferenser och mitterminskonferenser. Även mer spontana kartläggningar sker genom att personalen på skolan dagligen har en dialog med eleverna kring trygghet och trivsel. Det görs dock ingen elevenkät, något som rektorn och huvudman uppger att de har

påbörjat ett arbete med. Det framkommer även av intervju med huvudmannen att de uppmärksammat att antalet kränkingsanmälningar på skolan är få och att huvudman och rektorn behöver utreda orsaken. Rektorn, lärarna och elevassistenter beskriver i intervju att eleverna är trygga och trivs på skolan. I intervju med elever framgår att de kan få hjälp av en vuxen om de behöver det.

Av granskningen framkommer att skolan arbetar främjande och förebyggande för att skapa trygghet. Lärare och elevassistenter uppger i intervju att lärare kontinuerligt inkluderar värdegrundsarbete i undervisningen, exempelvis på samling och på klassrådet och att det är en del i trygghetsarbetet. Lärare pratar då om värdegrundsfrågor och hur man är mot varandra på ett konkret sätt med eleverna. Varje år börjar skolan med värdegrundsveckor där eleverna bland annat är delaktiga i att formulera klassrumsregler och göra olika värdegrundsövningar. Det framkommer i alla intervjuer och observationer att personalen och eleverna har en god relation till varandra och att det finns vuxna i elevernas närhet som kan förebygga konflikter och vid behov lösa konflikter. Enligt lärare har elevassistenterna en viktig roll i verksamheten och bidrar till elevernas trygghet.

Granskningen visar vidare att trygghetsarbetet endast till viss del inkluderar social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. I intervju med rektorn framkommer att eleverna i de olika grupperna har olika behov och förutsättningar för socialt samspel. Elevassistenter beskriver i intervju att eleverna träffas över klassgränserna på rasterna, både inom- och utomhus men att det inte sker på lektionerna. Några elever på högstadiet säger i intervju att det vore roligt att arbeta med eleverna i en annan klass, men att de inte gör det nu. Elever på låg- och mellanstadiet har fritids ihop och blandas i olika tvärgrupper medan högstadiet har fritids på ett anpassat gymnasium i närheten. På avslutningar som sker gemensamt på skolan, träffas alla elever. Det finns dock ingen samverkan med en annan skola, där eleverna på Regnbågens skola träffar elever från andra skolor. För några år sedan var skolan lokalintegrerad med en grundskola och några lärare uppger att de då hade viss samverkan.

Skolan har ett aktivt arbete för att gynna elevernas deltagande i samhällslivet men som endast delvis är planerat

Granskningen visar att det på skolan finns ett aktivt men endast delvis planerat arbete som ger eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet efter utbildningen. Eleverna får möjligheter till konkreta erfarenheter av arbets-, förenings- och kulturliv genom olika kulturevenemang och fritidsaktiviteter som erbjuds genom huvudmannen, som till exempel Kulturskolan, Naturskolan och Sigtuna Funkis. Skolan

bokar även besök på badhuset och biblioteket varje vecka. Lärarna och elevassistenterna beskriver också i intervju att det sker ett lärande i vardagen på de dagliga promenader med eleverna eller när de exempelvis besöker affärer inom ramen för undervisningen.

Det framkommer dock inte av granskningen att det finns en sammanhållen planering för arbetet i de olika årskurserna eller att syftet med aktiviteterna är tydliggjort. Lärarna uppger i intervju att det inte finns en strukturerad plan utan att det är upp till varje lärare att göra olika saker utifrån läroplanen, såsom att träna på att åka kollektivt eller att eleverna får möta personer från olika yrkesgrupper och intervju dem. Det framkommer också i lärarintervjun att alla elever inte getts möjlighet att göra vissa utflykter på grund av elevers stora stödbehov och skolans svårigheter att tillgodose de resurser som krävs. Vidare framkommer i intervju med lärarna att de inte heller har något stöd av studie- och yrkesvägledare i arbetet med att ge eleverna konkreta erfarenheter av närsamhället. Studie- och yrkesvägledaren tas endast in i samband med elevernas praktiska arbetslivsorientering (prao) i årskurs åtta. Lärare uppger även att de själva varit inblandade i att ordna praoplatser. Inför gymnasievalet får eleverna information av gymnasielärare från kommunens anpassade gymnasieskola och eleverna får även åka på studiebesök till gymnasiet.

Av granskningen framkommer att undervisningen utformas för att gynna elevernas förmåga att leva i en digitaliserad vardag. I intervju med rektorn framkommer att skolan inte har en plan för informations- och kommunikationsteknik men att digitalisering ingår i undervisningen. Eleverna har tillgång till lärplatta eller dator och det framgår av granskningen att det finns olika lärverktyg och hjälpmedel att tillgå. Lärare uppger i intervju att de kopplar digitalisering till elevernas vardag, exempelvis att vara försiktig med koder och betalkort. Under en observation där eleverna hade matematik kopplade läraren kontanter till dagens moderna elektroniska lösningar. Utifrån gruppens behov undervisar lärarna på olika sätt om källkritik och sociala medier, exempelvis med hjälp av filmer.

Vidare framkommer av granskningen att det finns ett genusperspektiv med i arbetet som motverkar att elevers studie- och yrkesval begränsas utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. I intervju uppger lärare på högstadiet att frågor kring kvinnligt och manligt kopplat till yrken tas upp i undervisningen, genom exempelvis filmer, högläsning och diskussioner. Vidare framkommer av intervju med lärarna och elevassistenterna att personalen tränar eleverna på sociala sammanhang kopplat till integritetsfrågor och att personalen på skolan pratar kontinuerligt med eleverna om jämställdhet, normer, relationer och integritet. Det sker löpande men även inom ramen för olika teman i undervisningen. Eleverna på högstadiet får vid tillfälle besöka

ungdomsmottagningen och kurator och skolsköterska tas in i undervisningen kring vissa arbetsområden.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn upprättar en tydlig och sammanhållen planering där även studie- och yrkesvägledares kompetens ingår, så att samtliga elever får utökade förutsättningar att delta i samhällslivet.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas en sammanhållen planering, där även studie- och yrkesvägledarkompetens ingår, för att ge eleverna förutsättningar för aktivt deltagande i samhällslivet genom konkreta erfarenheter av arbets-, förenings- och kulturliv. Det finns ett aktivt arbete som pågår men det ligger mer på den enskilda läraren att planera och genomföra. När det saknas en gemensam planering innebär det en risk att arbetet upphör om personal byts ut.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn initierar ett arbete för att tillsammans med personalen utarbeta en tydlig, sammanhållen och långsiktig planering för arbetet med att skapa förutsättningar för eleverna att bli trygga och aktiva samhällsmedborgare. I planeringen kan exempelvis alla de olika aktiviteter som redan görs inom ramen för detta arbete föras in samt beskrivas så att det blir tydligt när de planeras, varför, av vem och med vem. Då arbetet kring elevernas studie- och yrkesval samt arbetet med att få eleverna att leva och verka i en digitaliserad värld är betydelsefulla aspekter för att öka deras möjligheter till delaktighet i samhället, kan med fördel även detta finnas med. Vidare kan planen med fördel inkludera hur skolan arbetar för att motverka att elevers studie- och yrkesval begränsas utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. Genom att sammanfatta allt arbete som görs på detta tema i en sammanhållen planering för alla årskurser skapas även goda möjligheter till uppföljning och utvärdering av arbetet som kan användas som ett underlag i skolans analysarbete och i rektors arbete med att bedöma hur väl skolan lyckas med hela sitt uppdrag. Då studie- och yrkesvägledare har specifik kunskap och kompetens om val som kan vara av betydelse för att elever ska ta sig vidare i livet efter anpassad grundskola rekommenderas att studie- och yrkesvägledare eller likvärdig kompetens är delaktig i arbetet med att utarbeta, realisera samt följa upp och utvärdera planeringen. Viktigt är också att personen med studie- och yrkesvägledarkompetens har kunskaper om intellektuell funktionsnedsättning och andra funktionsnedsättningar för att för att kunna vägleda kring vilka möjligheter eleverna har.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna fortlöpande bedömer elevernas kunskapsutveckling och återkopplar till eleverna på ett framåtsyftande och anpassat sätt. Vidare finns förutsättningar för samverkan kring bedömningsfrågor för lärare på skolan. Utifrån den bedömning som lärarna gör så genomför de även nödvändiga anpassningar av undervisningen.

Lärarna samverkar och bedömer löpande elevernas kunskapsutveckling

Granskningen visar att lärarna genomför löpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling liksom att lärarna samverkar kring bedömning. Av granskningen framkommer att lärarna och elevassistenterna diskuterar elevernas kunskapsutveckling på de veckovisa klasskonferenserna, som mentorerna leder, och även på mitterminskonferenser. Lärare och elevassistenter uppger i intervju att de utöver konferenserna har en kontinuerlig dialog tillsammans kring elevernas progression och att lärare ansvarar för att dokumentation kring elevernas kunskapsutveckling förs i gemensamma dokument och i lärplattformen. De lärare som inte är mentorer till eleverna samverkar och diskuterar med mentorerna kring bedömningsfrågor. Av granskningen framkommer att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd i ämnen och att några få lärare använder en gemensam bedömningsmatris för ämnesområden, något lärare uppger underlättar likvärdighet. Vidare uppger rektorn och lärare att lärarna för gemensamma resonemang om bedömning utifrån läroplanen och de pedagogiska planeringarna som finns på lärplattformen. Det görs främst på eget initiativ inom lärarkollegiet. Rektorn uppger att de under vårterminen 2024 kommer att arbeta mer med sambedömning av elever och att det är ett utvecklingsområde på skolan. Det framkommer att värdeorden i

läroplanen, så som ”delta” ofta diskuteras i kollegiet och på konferenser. Om lärare är osäkra i bedömningar tar stöd av en kollega, en förstelärare eller rektorn.

Lärare ger eleverna återkoppling och undervisningen anpassas utifrån bedömningen

Av granskningen framkommer att lärarna återkopplar bedömningar till eleverna på ett för dem anpassat sätt. I intervju med rektorn och lärare framgår att lärarna återkopplar den löpande bedömningen till elever och vårdnadshavare på olika sätt, formellt i samband med utvecklingssamtalet då elevernas individuella utvecklingsplan diskuteras men det sker även kontinuerligt under terminen muntligt till eleven och via lärplattformen. Elevernas individuella utvecklingsmål finns tydligt synliggjorda i klassrummet vid elevens plats och dessa revideras löpande vid behov. I intervju med elever framkommer att lärarna pratar med dem hur det går för dem och att de får nya mål att arbeta mot. Av observationer framkommer också att lärarna ger eleverna en formativ bedömning i stunden när de pratar med eleven om genomförda arbetsuppgifter och moment.

Vidare visar granskningen att lärarna gör avvägda anpassningar i undervisningen utifrån den bedömning som de har gjort av eleverna. Det kan handla om att anpassa material eller instruktioner eller ge elever svårare utmaningar när de klarat något. Exempelvis ställs olika krav på hur en text ska skrivas och vad den ska bestå av beroende på elevens förutsättningar. Lärare uppger att det också kan handla om att använda elevernas kunskaper så att de får möjlighet att lära ut till och lära av andra klasskompisar. Det framkommer i intervjuer att lärare och elevassistenter på klasskonferenserna, när de diskuterar elevernas utveckling, försöker hitta eventuella nya strategier och anpassningar för eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och har ett långsiktigt och systematiskt arbete för att ge goda förutsättningar för undervisningens genomförande. Vidare ger huvudmannen rektorn stöd vad gäller ledning och utveckling av verksamheten. Huvudmannen organiserar till viss del för att underlätta samverkan med andra skolor och omgivande samhälle.

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och arbetar med långsiktighet för att ge goda förutsättningar för utbildningen

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av den anpassade grundskolans kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls genom uppföljning och analys av verksamheten. I intervju med huvudmannen och av inskickat underlag framgår att verksamhetschefen får en aktuell bild av verksamheten och rektorns förutsättningar via avstämningar med rektorn en till två gånger per månad. Vidare följs verksamheten och olika resultat upp via kvalitetsdialoger som sker några gånger per år. Då följs exempelvis kunskapsresultat upp och skolans arbetsplan diskuteras. Huvudmannen har även varit med på arbetsplatsträff med personal men inte ute i verksamheten.

Vidare framgår av granskningen att huvudmannen har identifierat utvecklingsområden för verksamheten och för en dialog med rektorn kring dessa. Av intervju med huvudmannen framkommer att skolan behöver arbeta vidare med att bättre kunna mäta kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen har därför initierat ett förbättringsarbete kring det systematiska kvalitetsarbetet för den anpassade grundskolan, exempelvis för att skapa tydligare mätbara mål. Vidare uppger huvudmannen att de undersöker hur de kan få till en mer utvecklad sammanställning som säger mer om elevernas utveckling och progression. Elevernas upplevelse av trivsel och trygghet har följts upp framförallt via en vårdnadshavarenkät men även via närvarostatistik. Representant för huvudmannen uppger dock att elevernas upplevelse av trygghet behöver kunna följas upp mer strukturerat med elevröster och att de därför efterfrågat att en elevenkät ska genomföras, något som skolan nu arbetar med. Huvudmannen har även uppmärksammat ovanligt få kränkingsanmälningar, något de uppger att de ska utreda vidare tillsammans med rektorn. Man har även uppmärksammat att huvudman och skola behöver utarbeta en samsyn kring extra anpassningar och särskilt stöd, bland annat utifrån få åtgärdsprogram på skolan.

Huvudmannens bild av skolan är att det finns en god bemanning med olika professioner kring eleverna men att skolan behöver vidareutveckla exempelvis resursfördelning och struktur i organisationen.

Granskningen visar att huvudmannen arbetar långsiktigt för att skolan ska ha goda förutsättningar för undervisningens genomförande. I intervjuer med huvudmannen och rektorn framgår att resurser tilldelas verksamheten utifrån dialog mellan parterna och att huvudmannen följer upp hur resurserna används genom kontinuerliga dialoger med rektorn. En iakttagelse från huvudmannens sida inom ramen för den dialogen är att skolan skulle behöva en stärkt elevhälsa med av skolan anställd specialpedagog men att rektorn även behöver arbeta med strukturen kring elevhälsans arbete. Som tidigare nämnt i beslutet är den nybyggda skolan, som använts under ett år, trång. Det är något som representanter för huvudmannen bekräftar, då de har fått signaler från rektorn om att lokalerna inte längre är ändamålsenliga i förhållande till antalet elever. Många nya elever har tillkommit och med det ytterligare personal. Huvudmannen, rektorn och en lokalstrateg kommer inom kort att träffas för att se över en långsiktig hållbar lösning kring lokaler. Huvudmannen beskriver vidare att de ser till att nödvändiga kompetenser finns för undervisningens genomförande, till exempel ges förutsättningar för personalen att vidareutbilda sig och att samverka i nätverk i kommunen. Vidare har huvudmannen tilldelat skolan förstelärare med syfte att höja kompetensen på skolan liksom tillsatt en biträdande rektor som stöd till rektorn.

Huvudmannen ger stöd till rektorn men underlättar endast till viss del samverkan med andra skolor och omgivande samhälle

Granskningen visar att huvudmannen ger ett anpassat stöd till rektorn i dennes arbete med leda utvecklingen av verksamheten. Huvudmannen uppger i intervju att rektorn har ett komplext uppdrag och att de arbetar för att stärka rektorns roll som pedagogisk ledare, exempelvis med hållbara rutiner och ledningsstöd. Av granskningen framkommer att rektorn via kvalitetsdialogerna och täta avstämningar har stöd av huvudmannen när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet och utveckling av verksamheten. Vid de veckovisa rektorsmötena tillsammans med andra rektorer i kommunen pågår kollegialt lärande och är ett tillfälle för rektorn att utbyta erfarenheter med andra rektorer, även om inga rektorer för anpassade grundskolor ingår i nätverket. Via huvudmannens centrala organisation får rektorn stöd, exempelvis via det centrala utredningsstödet för elever, lokalenheten och den centrala elevhälsofunktionen varifrån en specialpedagog stödjer skolan. Vidare finns en utvecklingsledare centralt som enligt huvudmannen kan ge kontinuerligt och konkret stöd till rektorn i det systematiska kvalitetsarbetet. Huvudmannen ordnar

kvalitetsseminarier för skolledningen och några medarbetare från alla grundskolor och anpassad grundskola, liksom kvalitetsdagar ett par gånger per år för all personal.

Av granskningen framgår att huvudmannen endast till viss del arbetar för att underlätta samverkan med andra skolenheter och omgivande samhälle. Huvudmannen och rektorn uppger i intervju att det finns en flexibilitet för elever i behov av byte av skolform liksom att byta mellan ämnesområden och ämnen inom skolenheten vid behov. Vidare finns en viss samverkan och rutiner med huvudmannens anpassade gymnasieskola vid övergångar från anpassad grundskola till anpassat gymnasium. Dock arbetar inte huvudmannen för närvarande med att underlätta samverkan med andra skolformer. Regnbågens skola har tidigare haft ett visst samarbete med en närliggande grundskola, men samarbetet pågår inte längre. Huvudmannen uppger i intervju att skolans flytt förra året och ökningen av elever har gjort att skolan haft fullt upp att etablera sig och inte hunnit med mer samverkan utöver det. Vad gäller studie- och yrkesvägledare så uppger huvudmannen att det är upp till rektorn att ordna kring studie- och yrkesvägledarens uppdrag, förutom för prao i årskurs åtta där skolan får stöd av en centralt anställd sådan. Som tidigare framgår av beslutet arbetar huvudmannen för att elever i anpassad skola ska komma i kontakt med och få erfarenheter av omgivande samhälle genom att huvudmannen har organiserat för och erbjuder några olika fritids- och kulturaktiviteter.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen systematiskt och långsiktigt arbetar för att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen organiserar för olika aktiviteter för att elever i anpassad skola ska komma i kontakt med och få erfarenheter av närsamhället. Dock saknas en strategi på huvudmannanivå kring arbetet för att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen kartlägger lokaliseringen, möjligheter till samverkan med andra skolenheter samt vilka olika samhällsfunktioner, organisationer och näringsliv som finns och som är och kan vara en möjlig samverkanspartner för att ytterligare öppna upp för elevernas kontakter med omgivande samhälle. På så sätt kan skolan även få stöd i arbetet som berör studie- och

yrkesvägledarens roll. Utifrån kartläggningen kan huvudmannen tillsammans med skolans rektor ta fram en planering för hur arbetet ska läggas upp och genomföras, med utgångspunkt från elevers och elevgruppers behov. Huvudmannen kan även se över möjligheten för rektorn att ingå i ett nätverk med rektorer från andra anpassade skolor. Huvudmannen som kommun har större kontaktytor och möjligheter än en enskild rektor att skapa samverkan med omgivande samhälle. Till exempel gynna införskaffandet av platser för praktik eller gynna besök och kontakt med andra skolenheter och omgivande samhälle. I huvudmannens kommande lokalplanering är lokaliseringen av en eventuell ny skollokal en viktig faktor att beakta så att kontakten med omgivande samhälle underlättas.

Underskrifter

Beslutet har fattats av Sofia Granberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Åsa Pleiner, utredare (föredragande) och Christina Wallin, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 14 och 15 november 2023 med efterföljande digital intervju med representanter för huvudmannen den 16 november 2023. Besöket genomfördes av Åsa Pleiner och Christina Wallin.

Regnbågens skola är en anpassad grundskola med årskurserna 1-9. Huvudman för skolan är Sigtuna kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök totalt 95 elever.